

Reageren?

Brieven: maximaal 200 woorden.

Artikelen: maximaal 700 woorden.

Mail uw reactie met naam, adres en telefoonnummer naar
opinie@nd.nl of Postbus 2085, 3800 CB Amersfoort.Meer informatie: nd.nl/contactIVO ARNOLD • hoogleraar economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam nd.nl/opinie BEELD EPA / PHILIPP GUELLAND

Ronkende teksten op de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering van Wirecard in München, in juni vorig jaar.

BETEUGEL DE FINTECH-JONGENS

... *Innovatieve 'fintech'-bedrijven beloven gouden bergen. Toezicht-houders en beleggers trappen erin. Dat is gevaarlijk voor de veiligheid van ons financiële systeem.*

Alweer is de financiële sector opgeschrikt door een schandaal. Bij het Duitse bedrijf Wirecard is 1,9 miljard euro contant geld spoorloos verdwenen. De topman is gearresteerd en de financiële man is voortvluchtig. Inmiddels heeft het bedrijf faillissement aangevraagd. Wirecard biedt softwareoplossingen voor het digitale betalingsverkeer. Sinds de oprichting in 1999 is het sterk gegroeid. Het kreeg in 2005 een notering op de Duitse aandelenbeurs en verving in 2018 als grootste Europese fintech-bedrijf de 'ouderwetse' Commerzbank in de prestigieuze DAX-aandelenindex. Fintech is de benaming voor een bonite verzameling bedrijven die technologie toepassen om de financiële dienstverlening te verbeteren. Het betreft veelal startende ondernemingen, maar ook grote techbedrijven als Apple, Facebook en Google roeren zich in deze markt. Fintech-bedrijven stimuleren innovaties en productiviteitsverbeteringen in de financiële sector. Vaak zijn

zij daar beter in dan traditionele financiële instellingen, die minder slagvaardig zijn omdat ze oude informatiesystemen met zich meetersen. Bij veel van deze innovaties hebben consumenten en bedrijven baat. Denk bijvoorbeeld aan het gemak waarmee tegenwoordig internetbetalingen worden afgehandeld.

warm onthaal op de beurs
De belofte van fintech-bedrijven om met nieuwe technologie de financiële sector op te schudden, kan rekenen op een warm onthaal op de aandelenbeurs. De koers van Wirecard steeg van rond de €3 euro in 2005 tot bijna €200 in 2018. Daarmee oefent de fintech-sector een sterke aantrekkingskracht uit op ondernemende technuten die snel rijk willen worden. Het overgrote deel van de toestromende ondernemers zal ongetwijfeld bonafide zijn, maar de sector trekt ook fraudeurs en avonturiers aan. Het enthousiasme van de aandelenmarkt legt bovendien een grote druk op jonge, beursgenoteerde fintech-ondernemingen om snel te groeien en winstgevend te worden. Wirecard heeft met creatief boekhouden geprobeerd de markt niet teleur te stellen.

Wanneer veel nieuwe spelers met een onbewezen betrouwbaarheid toetreden tot een sector waarin waanzinnig veel geld omgaat, dan vraagt dat om een uiterst kritische houding van accountants, toezicht-houders en zakenpartners. Daar heeft het bij Wirecard volledig aan ontbroken. Kritische journalisten van de *Financial Times* wisten allang dat er bij Wirecard iets niet pluis was. Toch

Uw en mijn betaalgegevens zijn hun verdienmodel.

heeft de accountant zich gemakkelijk door het bedrijf in de luren laten leggen. De Duitse financiële toezichthouder maakte het wel heel bont, door in februari 2019 speculatie tegen Wirecard te verbieden vanwege het grote belang van Wirecard voor de economie. Het is niet de eerste keer dat een toezichthouder zich te zeer vereenzelvigt met een succesvol bedrijf

waarop hij toezicht zou moeten houden. Deze kwestie werpt helaas ook een smet op ING en ABN Amro. In september 2019, maanden na de eerste negatieve berichtgeving over Wirecard in de *Financial Times*, waren zij betrokken bij een obligatie-emissie van Wirecard. Ook hebben zij geparticipeerd in een omvangrijke kredietlijn aan Wirecard. Wederom heeft hun risicomanagement gefaald. Het is onthutsend hoe gemakkelijk de financiële wereld is gaan geloven in het fintech-sprookje van de Wirecard-fraudeurs.

verdienmodel

Maar ook bonafide fintech-bedrijven verdienen een veel kritischer benadering. Hoe ziet hun verdienmodel eruit? Een slimme automatiseringsoplossing garandeert nog geen hoge beurskoers. Google begon met een prachtig zoekalgoritme, maar is pas geld gaan verdienen met het exploiteren van de door het bedrijf verzamelde data. Het verdienmodel van de grote techbedrijven is dan ook gebaseerd op schaalgrootte, marktmacht en het uitnutten van klantgegevens. Om twee redenen is het niet in het publiek belang als dat verdienmodel

gaat domineren in de financiële sector.

Ten eerste moeten we voorkomen dat bedrijven gaan verdienen aan de betaalgegevens van u en mij. Deze gegevens zeggen iets over het vermogen en de bereidheid van consumenten om geld uit te geven en kunnen gemakkelijk tegen hen worden gebruikt. Recent onderzoek van de Consumentenbond laat zien dat vooral nieuwe fintech-bedrijven, zoals Bunq en Revolut, het laten afweten op het punt van gegevensbescherming.

systeemrisico

Ten tweede is het uit het oogpunt van systeemrisico onwenselijk wanneer cruciale schakels in de financiële infrastructuur in handen zijn van één private partij. Als Facebook uitvalt, zullen sommigen dat een zegen voor de mensheid vinden; dat geldt niet voor het betalingsverkeer. Toezichthouders moeten zich daarom niet laten meeslepen in het succes van fintech-bedrijven, maar zorgen voor een veilig financieel systeem, waar fraudeurs geen voet aan de grond krijgen, de marktmacht van bedrijven wordt beperkt en betaalgegevens goed worden beschermd. <